

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

Academic Administration of School Administrators in Khlongsan District under the Bangkok Metropolitan Administration

ทัศนียา สุแพง¹, ทรงยศ แก้วมงคล²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดจากตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) ได้กลุ่ม ครูสังกัดสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 142 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ (Rating Scale) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.80-1 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .892 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทดสอบเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Sheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการนิเทศภายใน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนงานวิชาการ ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน แต่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ: ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์บริบท และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนต่อเนื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา: ปรับหลักสูตรให้ยืดหยุ่น สอดคล้องบริบทท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอน: เน้น Active Learning และการเรียนรู้จากประสบการณ์ พร้อมพัฒนาศักยภาพครู การวัดและประเมินผล: ใช้วิธีหลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง การนิเทศภายใน: ส่งเสริม PLC และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา: สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้

คำหลัก: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, เขตคลองสาน

Abstract

The purposes of this research were to: 1) examine the level of academic administration of school administrators under the Khlongsan District Office, Bangkok Metropolitan Administration; 2) compare academic administration as perceived by teachers, classified by gender, work experience, and school size; and 3) propose guidelines for improving academic administration.

The sample consisted of 142 teachers under the Khlongsan District Office, selected based on the Krejcie and Morgan (1970) table using stratified random sampling and simple random sampling. The research instruments were a 5-point rating scale questionnaire and a semi-structured interview. The content validity ranged from 0.80 to 1, and the overall reliability coefficient was 0.892. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and content analysis. Pairwise comparisons were conducted using Scheffé's method.

The findings revealed that:

1. The overall and individual aspects of academic administration were at a high level. Instructional management had the highest mean, followed by internal supervision, while academic planning had the lowest mean.

2. There were no significant differences in overall opinions on academic administration when classified by gender, work experience, and school size. However, a statistically

significant difference at the .05 level was found in curriculum development, while other aspects showed no significant differences.

3. The proposed guidelines for improving academic administration include: using empirical data and participatory approaches in academic planning; developing flexible and context-based curricula; promoting active and experiential learning while enhancing teacher capacity; applying diverse and authentic assessment methods; fostering professional learning communities (PLC) and collegial supervision; and supporting the use of digital technology and online learning resources to enhance innovative learning.

Keywords: Academic Administration, School Administrators, Khlong San District

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก โดยเฉพาะบริบทของศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ หนึ่งในกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนคุณภาพของการศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา (พิงเพียร, วงศ์สิริสวัสดิ์, & ภูพัฒน์, 2566)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาในทุกระดับ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการจึงต้องพิจารณาจากกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยอาศัยองค์ประกอบของบุคคลเข้าร่วมงานเป็นคณะทำงานในสถานศึกษา เช่น คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา หัวหน้างานและหัวหน้าฝ่ายต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำจะต้องใช้ทักษะทางการบริหารงานในหลายๆ ด้าน โดยจะต้องจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาก้าวสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 31)

จากสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารงานวิชาการยังประสบปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ อาทิ การกำหนดนโยบายและแผนงานทางวิชาการที่ยังขาดความต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนงานวิชาการยังไม่เพียงพอ ผู้บริหารบางส่วนยังขาดความรู้ความสามารถเชิงลึกด้านการนิเทศการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อีกทั้งภาระงานด้านธุรการที่มากเกินไปทำให้ไม่สามารถมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพวิชาการได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกัน ครูผู้สอนบางส่วน

ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามศักยภาพและความต้องการ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการบูรณาการนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนการสอนยังมีข้อจำกัด ส่งผลต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบางกลุ่มที่ยังต่ำกว่ามาตรฐานที่คาดหวัง ดังนั้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตคลองสาน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหา จุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาผู้บริหารและครู ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นการกำลังสำคัญของสังคมและประเทศชาติต่อไป (สำนักงานเขตคลองสาน. 2566)

จากการความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยในฐานะครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในประเด็นนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ โดยจะช่วยขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้นำทางวิชาการ กลยุทธ์การบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทไทย อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนการพัฒนาผู้บริหารในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ และประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตคลองสานมีข้อมูลประจักษ์สำหรับกำหนดนโยบายการศึกษาในพื้นที่ได้ตรงตามสภาพจริง ใช้เป็นแนวทางจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและสนับสนุนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับเขตให้สอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร
2. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลจุดแข็ง-จุดอ่อนของการบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานใช้ผลการวิจัยในการออกแบบการพัฒนา/อบรม เพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารงานวิชาการช่วยเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพและความมั่นใจในการบริหารจัดการโรงเรียน

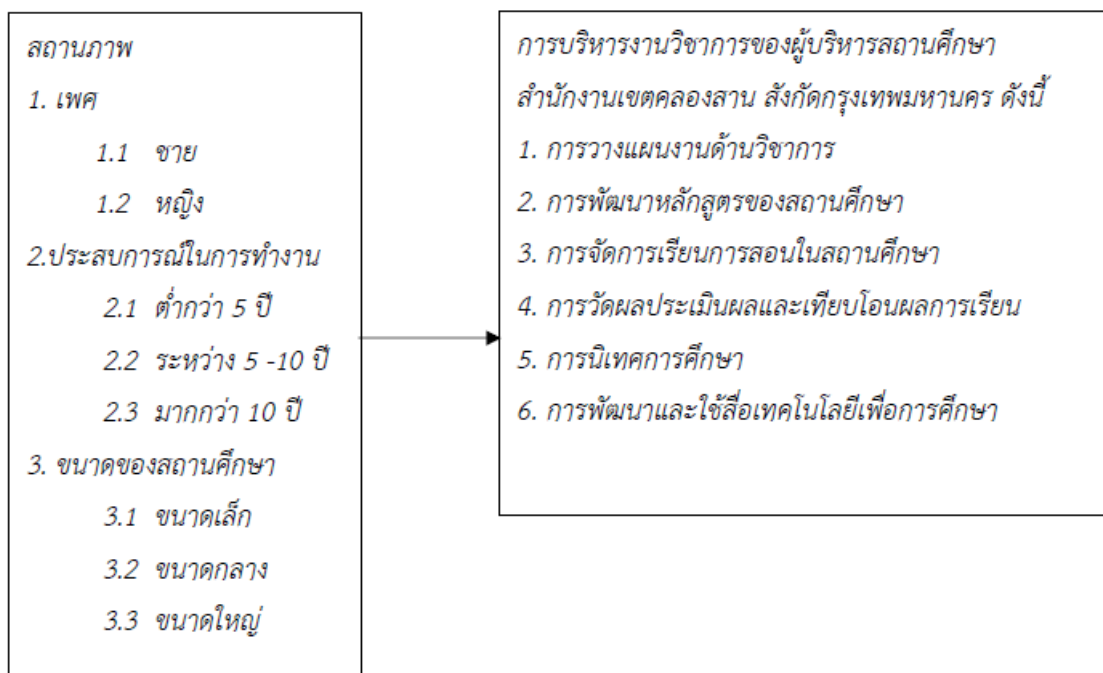
3. ครูได้รับการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหารอย่างเป็นระบบ เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ ผ่านการส่งเสริมของผู้บริหารมีบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากหลักการ แนวคิดทฤษฎี นักวิชาการ ดังนี้ Miller (1965) Faber and Shearron (1970) Sergiovanni and Others (2009) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) อำภา บุญช่วย (2537) ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549) ชารี มณีตรี (2552) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กมล ภู่งประเสริฐ (2554) ต้องตา กวดนอก (2556) สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559) พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล (2561) สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2562) ประกอบด้วย 1.การวางแผนงานด้านวิชาการ 2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4.การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 5.การนิเทศการศึกษา 6.การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐาน

ครู ที่มีเพศต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรใช้ในการวิจัย คือ ครู ของสถานศึกษารัฐบาล ในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2568 รวม 8 โรงเรียน ประกอบด้วยครู จำนวน 224 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 142 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ จากนั้นนำไปสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างเครื่องมือ ตามคำนิยาม และกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) วางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามในส่วนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert. 1976) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อความและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .957

7. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป
แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยให้ครอบคลุมเนื้อหากรอบแนวคิดของการวิจัย

2. สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วมาเสนออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโทในเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้

5. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์แล้วนำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-กรุงเทพ ไปส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นสถานศึกษาที่เก็บข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา

2. นำแบบสอบถาม ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 142 คน ได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำผลการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2563: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ใช้สถิติทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test for Independent Samples) และการทดสอบเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ในสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.10	0.347	มาก	6
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.30	0.375	มาก	5
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.40	0.336	มาก	1
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน	4.33	0.360	มาก	4
5. การนิเทศการศึกษา	4.36	0.320	มาก	2
6. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.33	0.332	มาก	3
รวม	4.30	0.222	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.222) และรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.336) รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.320) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.347)

2. การทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	เพศ		ประสบการณ์ในการทำงาน		ขนาดสถานศึกษา	
	t	P-Value	F	P-value	F	P-Value
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	0.284	.090	3.937*	0.022	0.131	0.877
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	0.651	.823	0.129	0.879	4.214*	0.017
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	0.218	.581	0.209	0.812	0.707	0.495
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน สถานศึกษา	1.170	.307	0.304	0.738	0.998	0.371
5. การนิเทศการศึกษา	0.654	.770	2.057	0.132	0.055	0.946
6. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	-1.044	.971	0.700	0.499	1.079	0.343
รวม	0.587	.873	0.864	0.424	0.726	0.485

จากตาราง 2 พบว่า เพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายใน การศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการวางแผนงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา การนิเทศภายใน และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความ

คิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการวางแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา วิเคราะห์บริบท ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และนโยบายทางการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนงานอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมถึงมีการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รวมทั้งส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม พัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ เน้นการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาระบบการเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีระบบการนิเทศภายในที่เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยวางแผนการนิเทศอย่างชัดเจน สนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ใช้ข้อมูลจากการนิเทศเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสร้างบรรยากาศการนิเทศที่เน้นการให้คำปรึกษา แนะนำ และเสริมสร้างกำลังใจแก่ครู

3.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน โดยสนับสนุนการจัดหา พัฒนา และใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้

ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการข้อมูลทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ออนไลน์และนวัตกรรมทางการศึกษา

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำกับดูแลให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้และการเรียนซ่อมเสริมกรณีผู้เรียน ไม่ผ่านเกณฑ์ สอดคล้องกับจุดเน้นของกรุงเทพมหานคร ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพครู เน้นในการจัดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จึงทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลาและเต็มความสามารถสอดคล้องงานวิจัยของ ชลธิชา พลอาจ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนศูนย์ชายแดน อำเภอบึง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของ ปรีชา หมดโนน (2560) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อ อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับจัดทำรายวิชา หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม ศึกษาหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างรอบคอบ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฮาดีมี๊ะ เอ็งปียา (2555: 81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่ครูมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ทิพวรรณ วงษาลาก (2558: 63) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนโสตศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาคกลางสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษานำข้อมูลจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้องมาประกอบการพัฒนาหลักสูตรอย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษานำข้อมูลจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้องมาประกอบการพัฒนาหลักสูตรอย่างเพียงพอ ตรวจสอบความสอดคล้องของรายวิชาและเนื้อหาเกี่ยวกับเป้าหมายหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลของหลักสูตรอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญพงศ์ คงทน (2558: 130) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนัญญา ทองปิ่น (2560: 66) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเรียนร่วมอย่างมีความสุขและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเรียนร่วมอย่างมีความสุขและเท่าเทียมกัน สนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพียงพอ สนับสนุนนักเรียนทุกกลุ่มรวมทั้งนักเรียนพิการ เด็กด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ วงษาลาก (2558: 65) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนโสตศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาคกลางสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชัยมี સાแล (2561: 138) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับให้สถานศึกษาจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร 2551 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษากำกับให้สถานศึกษาจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร 2551 กำกับการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินอย่างเป็นระบบ สนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้สถานศึกษา ส่งเสริมการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา มาศเมฆ และ มัทนา

วังถนอมศักดิ์ (2559: 164) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนัญญา ทองปิ่น (2560: 49) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชลวาทณี ดิงนามอ (2556: 110) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการนิเทศภายใน โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย มาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับให้มีการพัฒนาศักยภาพครูผ่านกระบวนการนิเทศอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษากำกับให้มีการพัฒนาศักยภาพครูผ่านกระบวนการนิเทศอย่างเป็น รูปธรรม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการนิเทศเพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงและยกระดับคุณภาพ การเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัดดีอริ ยิปาโละ (2559: 122) ได้ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะ การบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอรามันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ เดชประสิทธิ์ และคณะ (2559: 225) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อนำผลไปใช้ ปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน มีมาตรการสนับสนุนการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในสถานศึกษา ติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการ เรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แวโรสนา เจ๊ะสมาแอ (2554: 103) ได้ ศึกษาวิจัยการศึกษากิจการบริหารงานกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 2 พบว่า ระดับทักษะการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 2 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดสถานศึกษา

2.1 เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนัญญา ทองปิ่น (2560: 71) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูกลุ่มเมือง 2 ต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำแนกตาม เพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา พรหมแย้ม (2562: 96) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของ ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560: 129) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 3 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดหลักการพัฒนาคุณภาพเป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการองค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตั้งชีวิตคือ ผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร วิไลลักษณ์ (2550: 81) ซึ่งศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน กรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของครู เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน และเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.3 ขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุล กอร์เตร์ อิบบรอฮิม (2552: 80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศและประเมินการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม

ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจูงใจบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี มีทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจูงใจบุคลากรสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการวางแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา วิเคราะห์บริบท ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และนโยบายทางการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารีน่า สะนิ (2558: 147) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก

3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมถึงมีการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรักษ์ ทองปิ่น (2560: 66) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รวมทั้งส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม พัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ วงษาลภ (2558: 65) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนโสตศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาคกลางสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ เน้นการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา มาศเมฆ และ มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2559: 164) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.5 ด้านการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรจัดให้มีระบบการนิเทศภายในที่เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยวางแผนการนิเทศอย่างชัดเจน สนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ใช้ข้อมูลจากการนิเทศเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสร้างบรรยากาศการนิเทศที่เน้นการให้คำปรึกษา แนะนำ และเสริมสร้างกำลังใจแก่ครู สอดคล้องกับงานวิจัยของบัดดีอริยาปาโละ (2559: 122) ได้ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอรามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน โดยสนับสนุนการจัดหา พัฒนา และใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการข้อมูลทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ออนไลน์และนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ แสงเจริญ (2559: 81) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขมสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรควรส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวางแผนงานวิชาการ เช่น การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการควรมีการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในการวางแผน เพื่อให้แผนมีความครอบคลุมและนำไปปฏิบัติได้จริงควรมีการกำหนดตัวชี้วัดและติดตามประเมินผลแผนงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง นำเทคโนโลยีหรือระบบสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการวางแผนงานวิชาการโดยละเอียด

2. ควรเปรียบเทียบกับสถานศึกษาที่มีผลการวางแผนงานวิชาการในระดับสูง เพื่อนำแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้

3. ควรใช้วิธีวิจัยเชิงลึก เช่น การสัมภาษณ์หรือการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2554). การบริหารวิชาการในสถานศึกษา. เสริมสินพีร์ เพรลซีสเพิ่ม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

เจริญพงศ์ คงทน.(2558). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ชารี มณีศรี. (2552). การนิเทศการศึกษา. โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2549). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ชลธิชา พลอาจ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชัลวานี ดิงนามอ. (2556). พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ชูชัยมี સાແລ. (2561). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ต้องตา กวดนอก. (2556). การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่กรุงเทพฯ กลาง สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิพวรรณ วงษาลาภ. (2558). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนโสตศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาคกลางสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. การค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ธัญดา ยายศียง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- บัดดีอริ ยิปาโละ. (2559). *สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอ รามันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. สุวีริยาสาส์น.*
- ปรีชา หมัดโนต.(2550). *สมรรถนะด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอ ประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. สำนักพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.*
- พงศกร อุดลพิทยานภรณ์ และ นันทรัตน์ เจริญกุล. (2561). *การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาด เล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 13(2), 316-329.*
- พึงเพียร, พ., วงศ์สิริสวัสดิ์, ช., & ภูพัฒน์, ผ. (2566). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารงาน วิชาการใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพฐ. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 13(2), 147-160.*
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในอำเภอบางบัวทองสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- แวโรธนา เจ๊ะสมาแอ. (2553). *การศึกษาทักษะการบริหารงานกับผลการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหาร วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*
- สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ และ ลัดดาวลัย เพชรโรจน์. (2562). *รูปแบบการบริหารวิชาการตามแนวคิด สะเต็ม ศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายศูนย์สะเต็มศึกษาภาค. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 9(1), 17-32.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- สุรเชษฐ เดชประสิทธิ์. (2559). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุภารัตน์ สมศักดิ์. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์, 3(2), 1-12.*

- อังคณา มาศเมฆ และ มัทนาวังธนอมศักดิ์. (2559). การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนันญา ทองปิ่น. (2560). การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ฮาลีเม๊ะ เฮ็งเปีย. (2555). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- Charles, F. F., & Shearron, G. F. (1970). *Elementary School Administration: Theory and Practice*. New York: Holt Rinehart and Winston Inc.
- Likert. (1976). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.
- Sergiovanni, T., Kelleher, P., McCarthy, M. M., & Fowler, F. C. (2009). *Educational Governance and Administration*. (6th ed.). USA: Pearson.
- Van Miller. (1965). *The Public Administration of American School System*. New York: The Macmillan Company.